

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«Затверджую»

Заступник директора з науково-педагогічної
та навчально-методичної роботи

Т. М. Марченко

« 30 » серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВІТНІЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ:
КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Українська мова і література
Додаткова спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література). Психологія

Дніпро – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку»** для здобувачів I року навчання денної форми здобуття освіти освітньо-професійної програми **Середня освіта (Українська мова і література). Психологія.**

«Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку» належить до циклу обов'язкових навчальних дисциплін. Мова навчання – українська.

Розробник:

Муратова Ольга Віталіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри української філології

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри української філології

Протокол № 11 від « 28 » червня 2022 р.

Завідувач
кафедри української філології

доц. Т. М. Радіонова

Схвалено Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова проф. Т. М. Марченко

© Муратова О.В., 2022 р.
© ГІМ ДВНЗ ДДПУ, 2022 р.

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни	4
2.	Мета і завдання навчальної дисципліни	5
3.	Очікувані результати навчання	6
4.	Програма навчальної дисципліни	8
5.	Структура навчальної дисципліни	10
6.	Теми лекційних занять	11
7.	Теми семінарських занять	11
8.	Самостійна робота	12
9.	Підсумковий контроль	12
10.	Список художніх текстів, обов'язкових для текстуального опрацювання	14
11.	Методи навчання	16
12.	Методи оцінювання	17
13.	Критерії оцінювання рівня знань і умінь здобувачів	17
14.	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти	20
15.	Методичне забезпечення	20
16.	Рекомендована література	20
	Основна	20
	Допоміжна	20
	Словники, енциклопедії	22
	Інформаційні ресурси	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	–
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		1-й, 2-й	–
		Лекції	
	Освітній рівень: другий (магістерський)	12 год.	– год.
		Семінари	
		24 год.	– год.
		Лабораторні	
		– год.	– год.
		Самостійна робота	
		84 год.	– год.
		Індивідуальні завдання:	
		– год.	
		Вид контролю:	
	залік (1), екзамен (2)		
<p>Пререквізити: загальні та фахові знання, отримані на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти («Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Аналіз художнього тексту: жанри та стилі»)</p>			

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку» формує інтегральну, загальну й професійно-фахову компетентності здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) та зосереджує увагу на поглибленому вивченні й розумінні концепцій і тенденцій розвитку сучасного літературного процесу в Україні, розкритті національної своєрідності новітньої української літератури на прикладі творчості найбільш визначних її представників.

Метою є: вивчення сучасного українського літературного процесу у найвизначніших персоналіях, найкращих творах і провідних художніх напрямках кінця ХХ – перших десятиліть ХХІ століття.

Завдання:

- поглибити знання про сучасне українське письменство, його світоглядні, художні та стильові орієнтири;
- ознайомити з найвизначнішими іменами української поезії, прози і драматургії кінця ХХ – початку ХХІ ст.;
- вивчити специфіку постмодернізму в сучасній українській літературі (карнавальний постмодернізм, феміністичний постмодернізм, метафізичний апокаліпсис, постмодерна бездомність);
- з'ясувати особливості розвитку української поезії межі ХХ – ХХІ століть, у якій наявні кілька мистецьких течій: традиційна, авангардна та герметична;
- вивчити специфіку розвитку сучасної української прози, зокрема таких шкіл, як: київсько-житомирська, галицько-станіславська, жіноча;
- проаналізувати стан та перспективи розвитку сучасної української драматургії і театру, а також творчості драматургів як старшого, так і молодшого покоління;
- удосконалювати навички аналізу художніх творів із застосуванням сучасних здобутків літературознавчої науки.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку» здобувачі повинні знати:

- закономірності розвитку українського літературного процесу на сучасному етапі;
- риси української літератури та її національну своєрідність, місце в контексті світового літературного процесу;
- системну взаємодію різних ідейно-художніх тенденцій, напрямів, течій;
- останні наукові розвідки провідних вітчизняних та зарубіжних літературознавців;
- міждисциплінарні зв'язки з теоретико-літературними дисциплінами;

- термінологічний апарат сучасного літературознавства, сучасні підходи до аналізу літературних явищ;
- життєвий і творчий шлях видатних українських письменників сучасності, найбільш значущі твори.

Здобувачі вищої освіти мають уміти:

- розглядати літературний процес як взаємодію новаторства та традиції, усталеності й мінливості, розкривати його характерні особливості на різних щаблях розвитку;
- розглядати творчість видатних українських письменників в контексті національного літературного процесу та у зв'язку з найкращими традиціями світової культури;
- орієнтуватися в сучасних літературознавчих наукових підходах до аналізу літературних явищ з урахуванням останніх наукових розвідок;
- вільно оперувати літературознавчими термінами й поняттями для характеристики літературно-художнього процесу та творчості окремих письменників;
- застосовувати набуті знання в різних видах професійно-освітньої діяльності та володіти практичними навичками, необхідними для роботи в середній школі, гімназії, ліцеї, коледжі.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна «**Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку**» передбачає формування та розвиток ключових програмних компетентностей, зокрема

інтегральної:

здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і проблеми в галузях середньої освіти та психології, що передбачає застосування концептуальних галузевих знань, здійснення інновацій та/або проведення досліджень і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

загальних:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним;
- здатність до міжособистісної взаємодії, ефективної комунікативної діяльності, роботи в команді та автономно;
- здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній та науковій діяльності;
- здатність мислити абстрактно, аналізувати, синтезувати, узагальнювати й систематизувати;
- здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

фахових :

- здатність самостійно опанувати нові знання за спеціальністю, оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію;
- вільне володіння категоріально-понятійним інструментарієм у галузі філологічної, методичної та психологічної науки для використання у професійній діяльності;
- здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), сприймати літературу як невід'ємну частину світової художньої культури та розуміти її як мистецтво слова, уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві;
- здатність виконувати різні види лінгвістичного, літературознавчого аналізу, здатність до опанування технології роботи з фаховим текстом;
- здатність виконувати науково-дослідницькі проекти з актуальних проблем філології, методики та інших, суміжних із філологією, галузей знань; брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії);
- здатність розрізняти художні явища й тенденції сучасного літературного процесу, визначати їх особливості, історичну зумовленість, розглядати їх в контексті історико-літературних і критичних оцінок представників різних шкіл сучасного літературознавства.

Зазначені компетентності деталізують такі **програмні результати навчання**:

- здійснювати самостійний пошук, оброблення, систематизацію, контекстуалізацію та інтерпретацію загальнонаукової інформації та професійно важливих знань із різних джерел;
- пропонувати креативні рішення на основі систематизації знань предметної області, використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях, зокрема, під час лінгвістичних та літературознавчих аналізів текстів, творчих письмових робіт, практичної діяльності тощо;
- застосовувати знання про сучасні інформаційні технології, медіаосвіту і медіаграмотність у професійній діяльності; розв'язувати завдання, пов'язані з обробкою інформації; демонструвати здатність успішно продовжувати освіту впродовж усього життя;
- уміти планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі, дотримуючись правил професійної етики та академічної доброчесності;
- ефективно використовувати базові знання про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасної педагогічної науки, лінгвістики та літературознавства;
- знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку

української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні;

- здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;
- характеризувати основні рушійні чинники розвитку української літератури кінця XX – початку XXI століття; оперувати сучасними літературознавчими поняттями, пов'язаними з інтерпретаційними практиками осмислення літературних процесів кінця XX – початку XXI століття; здійснювати текстуальний аналіз художніх творів української літератури кінця XX – початку XXI століття, а також з точки зору їхньої естетичної вартості, культуротворчої цінності, суспільного значення.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для вивчення курсу «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку» добиралися насамперед ті твори й літературознавчий матеріал, які допоможуть оптимальним чином репрезентувати перебіг, домінанти й вершинні здобутки українського літературного процесу сьогодення в ході аналізу й інтерпретації художніх текстів.

Наукове-методичне підґрунтя курсу «Новітній літературний процес в Україні: концепції та тенденції розвитку» складають принцип особистісно зорієнтованого навчання, репрезентативний, естетичний, етнокультурний принципи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Тема 1. Багатовекторність ідейно-естетичних пошуків у сучасній українській літературі.

Проблема періодизації та класифікації сучасної української літератури. Генераційний принцип класифікації. Літературне шістдесятництво та постшістдесятництво.

Класифікація за принципом естетично-стильової домінанти: за та проти. Відродження та катастрофи Ю. Коваліва. Поняття художнього дискурсу.

Неотрадиціоналістичний дискурс в сучасній українській літературі. Генезис дискурсу: класична українська література, соцреалізм, шістдесятництво. Основні авторитети, поняття, естетично-стильові орієнтири. Спілка письменників України. Житомирська прозова школа.

Неомодерністичний дискурс в сучасній українській літературі. Генезис дискурсу: український модернізм доби «розстріляного відродження», Празька школа, Нью-Йоркська група, шістдесятництво, пост шістдесятництво.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОСТМОДЕРНА ЕПОХА В УКРАЇНІ: ДИСКУСІЇ, ЕСТЕТИЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ МИТЦІВ

Тема 2. Житомирська прозова школа: реальність чи міф?

Літературний андеграунд і формування постмодерного дискурсу. Київська іронічна школа як явище передпостмодерну. Сатира і гумор в літературі андеграунду, формування соц-арту, чорний гумор. Основні об'єкти висміювання. Творчість В. Діброви. Творчість Л. Подерев'янського. Основні риси та сутність постмодернізму як світового феномена.

Тема 3. Станіславський феномен.

Галицька школа (Станіславський феномен). Основні риси галицько-станіславської школи (За Н. Білоцерківець, В. Даниленком). Передумови та чинники формування галицько-станіславського феномену. Творчість літгуртів «ЛуГоСад», «Бу-Ба-Бу». Соціокультурний міф станіславського феномена.

Катастрофічний та карнавальний модули в сучасній українській літературі. Природа катастрофічного світовідчуття в українській літературі. Катастрофізм у літературі шістдесятників. Чорнобильська тематика і пост чорнобильське світовідчуття кінця 80-х – початку 90-х. Катастрофізм пострадянського часу як невинуватна надія на українську державність. Карнавал як культурний концепт. Риси карнавалізму в структурі образного світу прози Ю. Андруховича, О. Ірванця, Ю. Іздрика. Особливості індивідуального стилю Ю. Андруховича.

Тема 4. Феміністичний дискурс в українській літературі.

Феміністична проза в українській літературі 90-х – 2000-х років. Сутність та етапи розвитку фемінізму. Феміністична критика в контексті постмодерних літературознавчих стратегій. Риси фемінізму у романі О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу». Феміністична проблематика в прозі Є. Кононенка.

Тема 5. Найновіша альтернативна література (2000 р.)

Загальна характеристика української літератури початку XXI ст. Характерні теми, мотиви, образи. Симптоматика нової української «генерації». Явище художньої авторецепції. «Нова щирість». Напрями та тенденції сучасної масової літератури. «Нульове» покоління в оцінці сучасної критики. Творчість С. Жадана як апологія нового втраченого покоління. Експерименти з масовими жанрами в прозі Л. Дереша.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ													
Тема 1. Багатовекторність ідейно-естетичних пошуків у сучасній українській літературі.	60	12	6			42							
Разом за змістовим модулем 1	60	12	6			42							
Модуль 2													
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПОСТМОДЕРНА ЕПОХА В УКРАЇНІ: ДИСКУСІЇ, ЕСТЕТИЧНІ ОРІЄНТАЦІЇ МИТЦІВ													
Тема 2. Житомирська прозова школа: реальність чи міф?			4			11							
Тема 3. Станіславський феномен.			4			11							
Тема 4. Феміністичний дискурс в українській літературі.			6			10							
Тема 5. Найновіша альтернативна література (2000 р.)			4			10							
Разом за змістовим модулем 2	60		18			42							
Усього годин	120	12	24			84							

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Українська література кінця ХХ – початку ХХІ століть. Спроби періодизації та класифікації	2
2.	Житомирська прозова школа: реальність чи міф?	2
3.	Станіславський феномен	2
4.	Феміністичний дискурс в українській літературі	2
5.	Найновіша альтернативна література (2000 р.)	4
	Разом:	12

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Неотрадиціоналістичні, неомодерністичні домінанти в малій прозі 2 половини ХХ ст.: осмислення буття людини в дегуманізованому світі	2
2.	Соціальна проза вісімдесятників: повторення традиції чи модернізація української прози?	2
3.	Неотрадиціоналізм, неонародництво в сучасній прозі. Роман М. Матіос «Солодка Даруся»	2
4.	Неомодерна лірика 1980-х рр.	2
5.	Концепція творчості та образ поета в ліриці 1980-х – 1990-х років	2
6.	Карнавалізм в літературному дискурсі 1980-х рр.	2
7.	Масова література 1990-х рр. «Жіноча проза» 1990-х рр.: від О. Забужко до Н. Сняданко, С. Пиркало, М. Матіос	2
8.	Роман Є. Кононенко «Зрада»: сучасний український детектив у феміністичному дискурсі	2
9.	Український соц-арт і концептуалізм	2
10.	Український постмодернізм: доробок Ю. Іздрика, Т. Прохаська, Ю. Андруховича	2
11.	«Міленіумне» покоління в сучасній українській літературі. Постмодернізм і постінтелектуалізм	2
12.	Література VS ІНТЕРНЕТ	2
	Разом:	24

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до семінарських занять (опрацювання художніх творів та літературно-критичних матеріалів відповідно до тем семінарських занять)	48
2.	Написання творчої роботи (аналітичного есе) з елементами самостійного аналізу окремих творів української літератури ХХІ ст.	4
3.	Підготовка до екзамену. Опрацювання критичних матеріалів, змісту художніх текстів, винесених на самостійне опрацювання	32
	Разом:	84

9. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Питання до усної частини екзамену

1. Історична обумовленість і загальні риси літературного андеграунду 70-80-х років ХХ століття.
2. Особливості розвитку української літератури в 70-90-х роках ХХ століття. Багатовимірність літературного процесу.
3. Дискурс традиціоналізму в українській літературі 60-90-х років ХХ століття.
4. Дискурс неомодернізму в українській літературі 60-90-х років ХХ століття.
5. Дискурс постмодернізму в українській літературі 60-90-х років ХХ століття.
6. Роман В. Діброви «Бурдик» як художнє осмислення закономірностей буття «людини андеграунду» у радянській і пострадянській дійсності.
7. «Відблиски» Б. Жолдака як сатирична рефлексія еволюції українського літературного й літературознавчого контексту 80-90-х років ХХ століття.
8. «Дзеньки-бреньки» В. Даниленка як чергова спроба десакралізації українського літературного канону.
9. Сатиричне осмислення психології людини-«совка» як продукту радянської культури: Василь Врублевський «Пригода лейтенанта Соловейчика», Богдан Жолдак «На небі», Андрій Кокотюха «Весілля», Микола Рябчук «До Чаплі на уродини» (на вибір).
10. Національний характер у сатиричному дзеркалі: «Записки сільського єврея» В. Шнайдера.
11. Риси дискурсу традиціоналізму та неомодерного дискурсу в творах представників Житомирської прозової школи.
12. Образи, стиль і філософія життя головних героїв-маргіналів (Юлька, Шурка Кукса, Коля-рибалка) повісті Валерія Шевчука «Місяцева зозулька з ластів'ячого гнізда»

13. Мова роману В. Медвідя «Льох». Особливості побудови художнього світу роману крізь призму свідомості головного героя-підлітка. Елементи «поточку свідомості»
14. Карнавал як соціокультурний феномен в романі Ю. Андруховича «Рекреації».
15. Система персонажів і семантика власних назв у романі Ю. Андруховича «Рекреації».
16. Гротескно-карнавальне тло та жанрова своєрідність роману О. Ірванця «Ровно/Рівне (Стіна)».
17. Історія формування, основні риси, представники Галицької школи (Станіславський феномен).
18. Сюжетно-композиційні особливості роману Ю. Андруховича «Перверзія».
19. Автобіографізм образу головної героїні роману О. Забужко «Полюві дослідження з українського сексу»: поетка, інтелектуал, культуртрегер.
20. Драматизм невлаштованості родинного життя сучасної української жінки в оповіданні Є. Кононенко «Без мужика»
21. Традиціоналізм (неореалізм) у прозі 80-90-х. Радянська дійсність в оповіданнях М. Малюка «Галіфе з єврейського базару», «Різдвяні забави сорок сьомого року», К. Мотрич «За таїною неба».
22. Підходи до військової теми в літературі 80-х років: Ю. Андрухович «Зліва, де серце», «Королівські лови», В. Косенко «Карма»
23. Містика жіночості та проблеми стосунків між чоловіком і жінкою у неореалістичному та неомодерністичному сприйнятті. Кононенко Є. «Земляки на чужині», «Нові колготи»; Даниленко В. «Зачаровані ходою», «Свято гарбузової княгині», «Чорні хрящі»; Жовна О. «Кульгава русалка», «Бабка».
24. Чорний гумор в українській прозі андеграунду та постандеграунду. Винничук Ю. «Ги-ги-и»; Діброва В. «Як ми продавали Сталіна»; Жолдак Б. «Свинопас».
25. Символізм, містицизм, притчевість як риси «герметичної» літератури неомодернізму 70-80-х років: Габор В. «Ніч, що ховає всі дороги»; Лижник Я. «Міняйлів день»; Пагутяк Г. «Тебе спалить сонце» Москалець К. «Споглядання черешні»; Тарнавський В. «Дерево життя»; Трубай В. «Великий птах» (на вибір).
26. Світ очима дитини у дискурсах традиціоналізму та неомодернізму: Мастєрова В. «Сиродій», Медвідь В. «Льох», «Спомини навиворіт».
27. Риси дискурсу неотрадиціоналізму (сюжет, образи, мовно-стильові особливості) в романі М. Матіос «Солодка Даруся»
28. Художній світ і проблематика оповідань Р. Талалай
29. Неокласичні тенденції в ліриці 1990-х – 2000-х років. Новий етап творчості колишніх шістдесятників Л. Костенко, М. Руденка, Д. Павличка, Б. Олійника.

30. Тематика і проблематика, основні мотиви лірики авторів-неотрадиціоналістів 90-х – 2000-х років. За творами П. Гірника, Ю. Чигиріна, Р. Трифонова (на вибір).
31. Неомодерний дискурс в ліриці 80-х – 90-х років. Основні мотиви лірики Л. Талалая, І. Калинця, О. Забужко, І. Малковича (на вибір).
32. Осмислення чорнобильської трагедії в творах І. Драча, Ю. Щербака, Б. Олійника, В. Яворівського (на вибір).
33. Тематика, сюжетно-композиційні особливості роману Є. Пашковського «Безодня».
34. Риси постмодерного дискурсу, ключові образи та основні мотиви лірики Ю. Андруховича (зб. «Екзотичні птахи та рослини»).
35. Осмислення воєнних подій на Сході України у творах «Інтернат» С. Жадана, «То АТО» Д. Якорнова, «Хроніка гібридної війни» С. Марка, «Гібридна війна: вижити і перемогти» Є. Магди, «Книга змін» А. Цапльєнка, «Аеропорт» С. Лойка, «Філософія АТО» Г. Дорожка (на вибір).
36. Розвиток жанрів масової української літератури 1990-х – 2000-х рр.
37. Тематика, проблематика, образно-стильові особливості прози С. Жадана. Роман «Депеш Мод», оповідання «Гімн демократичної молоді» (на вибір).
38. Основні риси творчості Л. Дереша.
39. Роман «Зрада» як спроба сучасного жіночого детективу. Психоаналітичні, феміністичні мотиви в романі.
40. Художньо-естетичні риси поезії представників Харківсько-Донецького регіону. Творчість І. Бондаря-Терещенка, О. Солов'я (на вибір).

10. СПИСОК ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ, ОBOB'ЯЗKОВИХ ДЛЯ ТЕКСТУАЛЬНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

**Неотрадиціоналістичний (просвітницько-народницький дискурс) в
українській поезії та прозі 80-90-х років.**

Неореалістичні пошуки в прозі 2000-х років.

Неокласичні тенденції в поезії.

1. Тютюнник Гр. оповідання «Син приїхав», «Оддавали Катрю», «Три зозулі з поклоном», «Смерть кавалера»
2. Дімаров А. оповідання «Боги на продаж»
3. Малюк М. оповідання «Галіфе з єврейського базару», «Різдвяні забави сорок сьомого року»
4. Ілленко М. новела «Остання вечеря»
5. Жовна О. оповідання «Кульгава русалка», «Бабка»
6. Мастєрова В. оповідання «Сиродій»
7. Мотрич К. оповідання «За таїною неба»
8. Матіос М. роман «Солодка Даруся»

9. Талалай Р. оповідання «Кохання з першого погляду», «Триколірна Дуся», «Кіт для Оленки», «Подорож на весілля», «Акція». Спогади про Миколу Вінграновського «З першого погляду і назавжди»
10. Руденко М. Лірика з книги «Поезії»
11. Костенко Ліна. Лірика зі книги «Вибране»: цикл «Інкустації»
12. Павличко Д. Лірика з книги «Таємниця твого обличчя», поема «Ностальгія»
13. Олійник Б. Лірика зі збірок «Шлях», «Відступник, або два роки в Кремлі», «Таємна вечеря», «Знак»
14. Гірник П. Лірика зі збірок «Летіли гуси», «Китайка», «Се я, причинний», «Вибране»
15. Чигирин Ю. Лірика зі збірок «Пригорщ заліза», «Лемент легіону мовчань»
16. Трифонов Р. Лірика зі збірки «На кордоні імперій»

Дискурс неомодернізму в українській поезії та прозі 70-х – 90-х років.

Андеграундна «герметика». «Тиха» лірика.

1. Габор В. новела «Ніч, що ховає всі дороги»
2. Лижник Я. новела «Міняйлів день»
3. Пагутяк Г. новела «Тебе спалить сонце»
4. Мулик В. новела «Бог»
5. Москалець К. новела «Споглядання черешні»
6. Назаренко В. новела «Примарний будинок»
7. Пономаренко Л. новели «Помри зі мною», «Синє яблуко для Ілонки»
8. Тарнавський В. новела «Дерево життя»
9. Трубай В. новели «Великий птах», «Кінець світу»
10. Винничук Ю. новела «Граната на двох»
11. Даниленко В. новела «Зачаровані ходою», «Свято гарбузової княгині», «Чорні хрящі»
12. Талалай Л. Лірика зі збірок «Вибране», «Крилом по землі»
13. Стус В. Лірика зі збірок «Палімпсести», «Вибране»
14. Калинець І. Лірика зі збірок «Пробуджена муза», «Невольничча муза»
15. Андрухович Ю. Лірика із збірки «Середмістя»
16. Забужко О. Лірика зі збірок «Диригент останньої свічки», «Автостоп», «Новий закон Архімеда», «Друга спроба»
17. Малкович І. Лірика зі збірки «Із янголом на плечі», книги «Вірші на зиму»
18. Римарук І. Лірика зі збірок «Висока вода», «Упродовж снігопаду», «Нічні голоси»
19. Чубай Г. Лірика зі збірки «Говорити, мовчати і говорити знову»
20. Білоцерківець Н. Лірика зі збірок «Алергія», «Готель Централь»

Формування постмодерного дискурсу в літературі андеграунду кінця 70-х – 80-х років.

Іронія, сатира і гумор.

1. Врублевський В. новела «Пригода лейтенанта Соловейчика»
2. Діброва В. роман «Бурдик», новела «Як ми продавали Сталіна»
3. Винничук Ю. оповідання «Ги-ги-и»
4. Кокотюха А. оповідання «Весілля»
5. Рябчук М. новели «До Чаплі на уродини», «Історія одного кохання»
6. Шнайдер В. оповідання «Записки сільського єврея»
7. Жолдак Б. оповідання «На небі», «Відблиски», «Яблука з райського саду», «Свинопас»
8. Даниленко В. оповідання «Дзеньки-бреньки»,
9. Андрухович Ю. новели «Зліва, де серце», «Королівські лови»

Модус катастрофізму в українській літературі. Житомирська прозова школа як явище синтезу неореалізму та неомодернізму в літературі 70-90-х років ХХ ст.

1. Шевчук В. Повість «Місяцева зозулька з Ластів'ячого гнізда»
2. Шевчук А. Новела «Тризна по-домашньому»
3. Концевич Є. Новели «Чому вона мовчить?», «Голубко моя сиза»
4. Медвідь В. Роман «Льох»
5. Гудзь Ю. новела «Навпроти снігу»
6. Цимбалюк Г. новела «Холодний ноктюрн»
7. Врублевський В. оповідання «Юлька з пивбару»
8. Шкляр Г. оповідання «Фосфорична Мері», «Піли півні проти ночі»
9. Даниленко В. оповідання «Київський мальчик»
10. Винничук Ю. оповідання «Я зовсім не хочу битися»
11. Янчук В. новела «П'ятнадцять хвилин спокою», «Ромашки»
12. Косенко В. новела «Карма»
13. Щербак Ю. повість «Чорнобиль»
14. Драч І. поема «Чорнобильська мадонна»
15. Яворівський В. роман «Марія з полином у кінці століття»
16. Олійник Б. поема «Сім»
17. Є. Пашковський. Роман «Безодня»
18. О. Уляненко новела «Угода», уривки з роману «Сталінка»
19. Ліна Костенко роман «Записки українського самашедшого»

Галицька школа (станіславський феномен) як найпомітніше явище постмодерного дискурсу в літературі 80-90-х рр. ХХ ст. Поезія. Проза.

1. Андрухович Ю. повість «Рекреації», романи «Московіада», «Перверзія», лірика із збірки «Екзотичні птахи і рослини», «Пісні для мертвого півня»
2. Ірванець О. новела «Наш вожатий Фреді Крюгер», роман «Рівне/Ровно (Стіна)», лірика зі збірки «Вірші останнього десятиліття»
3. Іздрик Ю. повість «Воццек»
4. Неборак В. Лірика зі збірок «Літаюча голова», «Alter Ego»

Феміністичний дискурс в українській літературі 90-х – 2000-х років.

1. Забужко О. Роман «Польові дослідження з українського сексу».
2. Кононенко Є. оповідання «Без мужика», «Нові колготи», «Земляки на чужині»

Напрями та тенденції сучасної масової літератури.

1. Жадан С. Роман «Депеш Мод», цикл оповідань «Гімн демократичної молоді» (на вибір), лірика із збірок «Цитатник», «Пепсі», «Вибране»
2. Дереш Л. Романи «Культ», «Трохи п'ятьми», «Намір!» (на вибір)
3. Кононенко Є. Роман «Зрада»
4. Бондар-Терещенко І. Лірика зі збірок «Фібруарій», «Лірень», «Постебня», «Коза-деріда»
5. Соловей О. Лірика зі збірок «Фієста інфікованих», «Осінній хадж».
6. Жадан С. «Інтернат».
7. Якорнов Д. «То АТО».
8. Марко С. «Хроніка гібридної війни».
9. Магда Є. «Гібридна війна: вижити і перемогти».
10. Якимчук Л. «Абрикоси Донбасу».
11. Горовий І. «Тисяча і одна ніч війни», «Казки на ніч».
12. Бутченко М. «Художник війни».
13. Лойко С. «Аеропорт».
14. Цаплієнко А. «Книга змін».
15. Дорожко Г. «Філософія АТО».

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 – словесний метод (лекція, бесіда, пояснення, доповідь, диспут, тощо);

МН2 – практичний метод (семінарські заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань).

12. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

МО1 – усне або письмове опитування;

МО2 – тестування;

МО3 – контрольна робота змістового модуля;

МО4 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО5 – залік / екзамен (усно).

13. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

РІВНЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Здобувач одержує оцінку **відмінно (100)**, якщо він:

- має системні теоретичні знання з дисципліни,
- **вільно** володіє спеціальною термінологією,
- виявляє міцні уміння і навички аналізування літературного, літературно-критичного матеріалу,
- аргументовано, з посиланням на тексти художніх творів, історико-літературні, літературно-критичні першоджерела доводить власну думку,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни,
- самостійно здійснює дослідницьку діяльність у галузі історії, теорії літератури,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 100% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (95)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного й систематичного мислення,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- безпомилково виконує письмові завдання в обсязі 90-95% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури досить високий.

Здобувач одержує оцінку **відмінно (90)**, якщо він:

- виявляє **глибоке розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- уміє аргументовано доводити власну думку, здатний системно аналізувати художні явища, допускаючи однак незначні помилки теоретичного й практичного характеру, які самостійно виправляє,
- виявляє науковий інтерес до дисципліни, але не включається до дослідницької діяльності,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією,
- виконує письмові завдання в обсязі 90% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (85)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з комплексу літературознавчих дисциплін, виявляючи **належний** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,

- достатньо повно аналізує художні твори, виділяючи відповідні структурні елементи та демонструючи їх взаємозв'язок,
- відповідь аргументована, ілюстрована вдалими прикладами,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, але допускає негрубі помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 80% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній.

Здобувач одержує оцінку **добре (80)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними уміньми і навичками відповідно до вимог курсу,
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією, допускаючи незначні помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі 80% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **добре (75)**, якщо він:

- виявляє **розуміння** основних понять і категорій з дисципліни, допускаючи незначні помилки,
- достатньо повно аналізує художні твори, допускаючи помилки при виділенні їх структурних елементів та встановленні їх взаємозв'язку,
- володіє практичними уміньми і навичками відповідно до вимог курсу,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає помилки теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються незначні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (70)**, якщо він:

- добре володіє навчальним матеріалом, спроможний із незначною сторонньою допомогою аналізувати, узагальнювати його,
- виявляє **розуміння** основних теоретичних, історико-літературних понять і категорій, розкриває їх взаємозв'язок, виявляючи **достатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення,
- володіє спеціальною термінологією поверхово, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 2/3 за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (65)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, **невпевнено** викладає теоретичний, фактографічний, історико-літературний матеріал,
- **має недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художнього твору, закономірностей розвитку літературного процесу,
- слабо володіє спеціальною термінологією, допускає значну кількість помилок теоретичного й практичного характеру,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури достатній, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **задовільно (60)**, якщо він

- не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом,
- **має недостатній** рівень сформованості аналітичного і синтетичного мислення під час аналізу художніх, розвитку літературного процесу,
- мовлення відзначається недостатньою осмисленістю і логічністю, бідністю словника, значною кількістю фактичних помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 60% за відведений час,
- рівень мовленнєвої культури низький, але допускаються значні мовленнєві помилки.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (55)**, якщо він

- не вміє вільно, логічно, аргументовано, чітко висловлюватись, відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- рівень мовленнєвої культури низький, допускаються значні мовленнєві помилки,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 50% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

Здобувач одержує оцінку **незадовільно (35 і менше)**, якщо він

- не вміє аналізувати художні твори, допускаючи помилки при класифікації літературних явищ, визначенні їх місця та ролі у розвитку літературного процесу,
- відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення,
- робить грубі фактичні помилки; не може навести приклади; допускає значну кількість мовленнєвих помилок,
- виконує письмові завдання в обсязі більше ніж 30% за відведений час,
- не володіє спеціальною термінологією.

0 балів («незадовільно») ставиться тоді, якщо здобувач відмовляється відповідати на питання білета.

Шкала оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74			задовільно	D
60-66	E			виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34	но		F	з обов'язковим повторним курсом

14. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вивчення курсу завершується складанням **заліку** (у 1 семестрі), **екзамену** (у 2 семестрі).

Загальна оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за контрольні точки й контрольні роботи змістових модулів (60%), набраних упродовж навчальних семестрів, та складання усної частини екзамену (40%).

Кількість КТ – 2 (КТ 1 – коефіцієнт 0,6; КТ 2 – коефіцієнт 0,4)

Кількість КРЗМ – 2 (КРЗМ 1 – коефіцієнт 0,4; КРЗМ 2 – коефіцієнт 0,2)

Вид підсумкового контролю:

Поточний контроль та самостійна робота					
Змістовий модуль № 1 (1 семестр – залік)		Змістовий модуль № 2 (2 семестр – екзамен)			
КТ №1	КРЗМ №1	КТ №2	КРЗМ №2	Екзамен	
(Семінари 1-3)	(Семінар 3)	(Семінар 4-12)	(Семінар 12)		
60	40	40	20	40	
100		100			Сума балів

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

«Новітній літературний процес: концепції та тенденції розвитку» забезпечується робочою програмою навчальної дисципліни, силабусом, електронними опорними конспектами лекцій, планами семінарських занять,

презентаціями, навчальними тестовими завданнями, основними електронними підручниками та посібниками, науковими публікаціями, зокрема й розробника цієї програми, хрестоматією художніх текстів.

16. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
2. Історія української літератури ХХ – початок ХХІ ст. : у 3 томах / За ред. В.І. Кузьменка. К. : ВЦ «Академія», 2017. Т. 3. 536 с.
3. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : Постмодерний період : навч. посіб. К. : ВЦ «Академія», 2008. 248 с.

Допоміжна література

1. Анісімова Н. “Із янголом на плечі”: Духовні орієнтири поезії “вісімдесятників”. *Дивослово*. 2002. № 4. С. 43-51.
2. Бійчук Г. Література постмодернізму: реальність чи віртуальність? *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2006. № 2. С. 56–62.
3. Білоцерківець Н. Бу-Ба-Бу та ін. Український літературний неоавангард: портрет одного року. *Слово і час*. 1991. № 1. С. 44.
4. Брайко О. Екзистенційні проблеми кризь призму детективного жанру (романи Є. Кононенко). *Слово і час*. 2003. № 2. С. 48-57.
5. Гундорова Т. І. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ : Критика, 2005. 264 с.
6. Даниленко В. Г. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес. К. : Академвидав, 2008. 352 с.
7. Даниленко В. Г. Повернення великого Бурдика. Опудало. Антологія сучасної української прози. К. : Генеза, 1997.
8. Даниленко В. Г. Золота жила української прози. Вечеря на дванадцять персон: Житомирська прозова школа. К. : Генеза, 1997. 544 с.
9. Даниленко В. Г. Історія одного ісходу. Квіти в темній кімнаті: Сучасна українська новела: Найяскравіші зразки української новелістики за останні п’ятнадцять років. К. : Генеза, 1997. 432 с.
10. Даниленко В. Суспільство в сучасному дзеркалі новелістики. *Українська мова і література. в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2000. № 5. С. 46-53.
11. Даниленко В. Туга за втраченим смыслом (Проблема екзистенційного вакууму у сучасній українській малій прозі. *Слово і час*. 2000. № 3. С. 41-45.
12. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири. *Слово і час*. 1995. № 2. С. 18–31.
13. Зборовська Н. Криза жіночости на українському порубіжжі: (роздуми з приводу роману Ірени Карпи «50 хвилин трави» («Коли помре твоя краса»). *Сучасність*. 2004. № 3. С. 126–131.

- 14.Калинська Л. Синтез масового й елітарного (на матеріалі прози Юрія Андруховича). *Слово і час*. 1998. № 2. С. 18-22.
- 15.Ковалів Ю. Історія української літератури кінця XIX – початку XXI ст.: підручник : у 10 т. Київ : ВЦ «Академія», 2014. Т. 5 : У сподіваннях і трагічних зламах. 544 с.
- 16.Коломієць Л. Молода українська поезія 90-х: постмодерністський контекст. *Молода нація*. Вип.6. К., 1997. С. 257-265.
- 17.Москалець К. Людина на крижині : Літературна критика та есеїстика. К. : Критика, 1999. 255 с.
- 18.Москальчук В. Українська література кінця XX століття (література постмодерну). *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2006. № 2. С. 63–67.
- 19.Наєнко М. Типи творчості в епоху постмодернізму. *Слово і час*. 2002. № 4. С. 59–60.
- 20.Пахльовська О. Українська культура у вимірі «пост»: посткомунізм, постмодернізм, поствандалізм. *Сучасність*. 2003. № 10. С. 70–85.
- 21.Поліщук О. Позиція персонажа в українській постмодерній прозі. *Слово і час*. 2003. № 2. С. 70-74.
- 22.Поліщук Я. Постколоніальний аспект сучасної літератури. *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. 2006. № 2. С. 98–102.
- 23.Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман. *Слово і час*. 2002. № 11. С. 76-80.
- 24.Соловей О. Романи Є. Кононенко: бестселери для “елітаріїв”? *Слово і час*. 2003. № 2. С.58-62.
- 25.Ткачук М. Літературний процес 90-х рр. XX ст. *Українська мова та література*. 2000. № 22. С. 16.
- 26.Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : ВЦ «Академія», 2013. 224 с.

Словники, енциклопедії

1. Енциклопедія постмодернізму. Електронне джерело. URL: <http://surl.li/mfnxz>
2. Повернення деміургів / Плерома 3’98. Мала українська енциклопедія актуальної літератури. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1998. 288 с.
3. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гром’яка, Ю.Коваліва. К. : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека української літератури «Поетика». URL : <http://poetry.uazone.net/>
2. Бібліотека української літератури. URL : <http://www.ukrlib.com.ua/>
3. Український центр – Література. URL : <http://www.ukrcenter.com/Література/Група/18963/Сучасні>
4. Українська літературна газета. URL : <http://litgazeta.com.ua/>